

Utbildningsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Yttrande över Utbildningsdepartementets delbetänkande om Personuppgiftsbehandling för forskningsändamål, (SOU 2017: 50)

Riksarkivet har tagit del av rubricerat betänkande och lämnar följande synpunkter.

Skyddsåtgärder

Under rubriken *Arkivering, gallring och utplåning* i avsnitt 12 Skyddsåtgärder finns ett resonemang på sida 278 om att gallring kan utgöra en rättslig skyddsåtgärd. Riksarkivets uppfattning är att information som belyser viktiga personinriktade insatser ska bevaras och inte oåterkalleligen förstöras. Skälet till att Riksarkivet förespråkar bevarande utgår bl.a. från en så kallad omvänd integritetssyn som innebär att den registrerade, om uppgifterna bevaras, har möjlighet till upprättelse om myndigheten har begått några felaktigheter. När det gäller behandling av personuppgifter inom forskning är det även av betydelse att forskningsresultat kan granskas och återanvändas. Behovet av granskning kan dessutom uppkomma långt efter det att forskningsprojektet har avslutats. Såväl granskning som återanvändning av resultat försvåras eller omöjliggörs om viktiga delar av undersökningen har gallrats. Riksarkivet ser därför att skyddsåtgärden pseudonymisering är att föredra framför anonymisering. Den senare kan enligt Riksarkivets mening likställas med gallring då de ursprungliga uppgifterna har förvanskats på så sätt att den registrerade inte längre är identifierbar.

Genom Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om gallring av handlingar i statliga myndigheters forskningsverksamhet (RA-FS 1999:1) finns idag möjlighet att undanta vissa handlingar från gallring, t.ex. omfattande primärmaterial som är unikt och som endast med stor möda kan återskapas samt register och databaser avseende data med särskilt hög täckningsgrad och kontrollerbarhet. Om myndigheterna vidtar skyddsåtgärder för behandlingen ser Riksarkivet att det fortfarande är möjligt att undanta nämnda material från gallring. Förutsatt att det inte införs några specifika bestämmelser om radering.

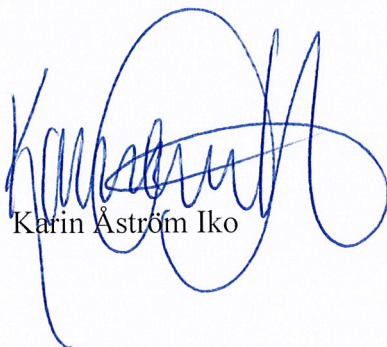
Undantag från rätten till rättelse

Riksarkivet ser positivt på förslaget om undantag från rätten till rättelse för personuppgifter som behandlats för forskningsändamål när personuppgifterna endast bevaras i syfte att dokumentera utförd forskning. Riksarkivet ser även positivt på förslaget på sida 226 om hur rättelser i övrigt ska hanteras. I detta sammanhang anser dock Riksarkivet att termen *bevaras* blir missvisande. Dataskyddsförordningen reglerar behandling av personuppgifter medan bevarandet av allmänna handlingar regleras i arkivlagen (1990:782). I 3 § arkivförordningen (1991:446) finns bestämmelser om när allmänna handlingar ska arkiveras eller är att anse som arkiverade. För att tydliggöra skillnaden mellan regleringen i dataskyddsförordningen med den arkivrättsliga regleringen föreslår Riksarkivet att termen *bevaras* i 13 § i förslag till forskningsdatalag ersätts med *behandlas*.

Anpassningar av vissa registerförfattningar

I fråga om ändringen av 12 § lagen (2013:794) om vissa register för forskning om vad arv och miljö betyder för människors hälsa, hänvisar Riksarkivet till myndighetens svar på Dataskyddsutredningens betänkande, Ny dataskyddslag – Kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (SOU 2017:39). I remissvaret föreslås att formuleringen *arkivändamål* av allmänt intresse reserveras för den behandling som sker hos arkivmyndigheterna. Myndigheternas arkivering av personuppgifter är en del av den ursprungliga behandlingen enligt Riksarkivet. Om Riksarkivet får gehör för sin ståndpunkt kan den föreslagna lydelsen i 12 § få en annan betydelse än vad utredningen avsåg med formuleringen.

Beslut i detta ärende har fattats av riksarkivarie Karin Åström Iko. Remissen har handlagts av arkivarie Anna-Kristina Andersson (föredragande).

Karin Åström Iko

Anna-Kristina Andersson